

Kommissorium for ekspertarbejdsgruppe om demokratiske virksomheder

Juli 2021

Baggrund

Begrebet ”demokratisk virksomhed” har historisk set dækket over en række forskellige virksomhedsformer, som forbrugerejede virksomheder, producentejede virksomheder, foreningsejede virksomheder, kooperativer, andelsselskaber og medarbejderejede virksomheder. Demokratiske virksomheder er kendetegnet ved at have en demokratisk styreform, som bl.a. kan komme til udtryk efter princippet ”ét medlem én stemme” eller lignende organisering af virksomheden.

Der har i de senere år været øget fokus på, hvilken rolle demokratiske virksomheder kan spille i erhvervs- og samfundsudviklingen. Det er vigtigt fortsat at have fokus på, hvordan man kan fjerne barrierer for sektoren og forbedre forholdene for demokratiske virksomheder og afdække de muligheder og udfordringer, som er i forhold til den danske model.

Erhvervsministeren nedsætter derfor en ekspertarbejdsgruppe, der skal belyse ovenstående, herunder regler for og udbredelsen af forskellige former for demokratiske virksomheder.

Opgavebeskrivelse

Ekspertgruppen har som udgangspunkt følgende opgaver:

- Undersøge og beskrive forholdene ved demokratiske virksomheder, herunder medarbejder-, producent- og forbrugerejede virksomheder samt afdække udbredelse og erfaringer med sådanne virksomhedsformer. Dertil også undersøge forskelle mellem demokratiske virksomheder og virksomheder, som helt eller delvist demokratisk overdrager andele i allerede eksisterende virksomheder.
- Afdække og sammenligne demokratiske virksomheder med andre virksomhedsformer, herunder belyse mulige barrierer for hhv. at oprette nye eller udvikle eksisterende demokratiske virksomheder samt omdanne eksisterende virksomheder til demokratiske virksomheder. Hertil skal det undersøges, om medejerskab kan spille en positiv rolle ved generationsskifte i eksempelvis familieejede virksomheder.
- Foretage benchmark af reglerne på de udvalgte regelområder i forhold til fx en række udvalgte landes regulering og beskatning, herunder erfaringerne med at rejse risikovillig kapital. Dertil også vurdere best practice.
- Komme med anbefalinger, der kan fjerne uhensigtsmæssige barrierer og forbedre forholdene for demokratiske virksomheder inden for bl.a. adgang til erhvervsfremme, finansiering og rådgivning, herunder også fjerne potentielle barrierer for at oprette nye demokratiske virksomheder.

- Vurdere hvorvidt de nuværende ejerformer er tilstrækkeligt rummelige eller om der er behov for nye selskabsformer.
- Afdække og komme med anbefalinger til, hvordan demokratiske virksomheder har og kan være med til at understøtte samfundsudvikling og vækst lokalt og regionalt i hele landet.
- Komme med anbefalinger til, hvordan man kan fjerne barrierer for hel eller delvis omdannelse til demokratiske virksomhedsformer.

Organisering

Erhvervsministeren nedsætter en ekspertgruppe med ekstern formand og 17 medlemmer.

Medlemmerne af ekspertgruppen skal bestå af repræsentanter fra både små og store demokratiske virksomheder, og repræsentanter fra organisationer, fagbevægelsen og foreninger samt videnspersoner fra forskningsverdenen, der arbejder med demokratiske virksomheder.

Erhvervsministeriet (Erhvervsstyrelsen) sekretariatsbetjener ekspertgruppen samt entrerer med ekstern faglig bistand fra bl.a. forskningsverdenen. Andre relevante ministerier vil også deltage i sekretariatsbetjeningen efter behov.

Tidsplan

Ekspertgruppen afgiver rapport til erhvervsministeren inden udgangen af 2. kvartal 2022.